

Heterocerus

NR. 2

**Nyhedsbrev for
danske
Coleopterologer**

September 1994

Efterlysning af fund

Af
Viggo Mahler

Under udarbejdelsen af de senere tillæg og af det nye katalog med distriktsoplysninger er vi stødt på en del arter, hvis status i fortegnelsen antagelig skal ændres, fordi de er sjældnere end angivet. Vi vil derfor gerne have fundoplysninger (lokalitet, dato, årstal og antal eks.) om følgende arter:

Oligella foveolata
Scaphisoma assimile
Olophrum fuscum
Megalinus glabratus
Philonthus ebeninus
Philonthus concinnus
Heterothops binotatus
Cypha tarsalis
Gyrophaena poweri
Atheta cauta

Dinarda maerkeli
Aleochara laevigata
Trimium brevicorne
Platysoma compressum
Malachius aeneus
Necrobia rufipes
Negastrius pulchellus
Triplax russica
Cryptophagus cellaris
Atomaria umbrina
Corticaria serrata
Niptus hololeucus
Meloe proscarabaeus
Meloe violaceus
Aphodius coenosus
Melolontha hippocastani
Gnorimus nobilis
Donacia sparganii
Donacia obscura
Donacia impressa
Plateumaris consimilis
Plateumaris rustica (incl. *affinis*)
Cryptocephalus hypochoeridis
Chrysolina gypsophilae

Side 1

*

Chrysolina analis
Plagioderia versicolore
Agelastica alni
Psylliodes sophiae
Liparus coronatus
Rhyncholus ater
Bagous glabrirostris
Bagous puncticollis
Sibinia potentillae
Apion laevigatum
Bycticus betulae.

Fundoplysningerne kan sendes til:
Michael Hansen.
Viggo Mahler.
eller afleveres efter nytår sammen
med årets bidrag til næste tillæg.
Forslag til revaluering af andre
arter modtages gerne.

Etikettering

Af
Jan Boe Runge

Ældre utydelige og uklare tekstede
etiketter med "kodeskrift", - er det
ikke det største problem vi har, når
vi gennemgår ældre fund?
- Problemet med at skrive, tydelige
og klare etiketter, er i dag,
blandt vore samlere, ikke særlig
stor. Jeg mener nok, vi er ved at
have hold på, hvad og hvor meget
der skal skrives.

Dog syntes der nogen uklarhed
om, hvorledes dateringen skrives.
Der anvendes, blandt coleoptero-
loger, to metoder, -nemlig den,
hvor der kun skrives almindelige

tal - f.eks. datoen "2.08.1994", hvil-
ket for os danskere er 2. august 1994.
Befinder vi os i "det store udland",
kan det nemt blive til 8. februar
1994. Her skrives måned før dato.
Den 2. metode er hvor måneden skri-
ves med romertal - f.eks. 2.viii.1994.
Ingen er her i tvivl om, at datoen er
den 2. august 1994. Selvfølgelig kan
man også benytte den metode, hvor
datoen skrives helt ud, med tal og
måneds navn. Den metode, vil nok
ikke være særlig anvendelig, da den,
selv i forkortet form, fylder for me-
get.

Hvorfor nu alt den skriveri om-
kring dateringsspørgsmålet?
Jo, - fordi dateringsmetoden bliver
meget aktuel i nær fremtid. Det er
nemlig således, at Danmark har til-
trådt en ny europæisk standard,
DSÆN 28601. Det medfører at der
byttes om på dato, måned og år. Så-
ledes at ovennævnte dato skrives
1994.08.02 (2. august 1994). Selvom
det i første omgang udelukkende er
offentlige institutioner, der skal rette
sig efter standarden, anvendes den
også i det private.

Jeg skriver dette, da jeg finder det
rimeligt at orientere om disse nye
regler, da der, for fremtidens coleop-
terologer, kan opstå tolknings pro-
blemer. Der skal derfor anbefales at
vi anvender dateringsmetoden med
måned som romertal.

Side 2

*

*

*

Efterlysning

Af
Jan Boe Runge

Jeg efterlyser ældre numre af Entomologiske Meddelelser: Bind 17, samt bind før 1921. Da jeg ligger inde med enkelte hæfter før 1921, kan det være at du har dubletter af dem jeg mangler.

Henvendelse til: Jan Bor Runge.

En ubeskrevet rovbille

Af
Viggo Mahler

I 1990 gennemgik jeg billerne fra et større fangstmateriale fra Gammel Frederikskog. Blandt en lang række interessante arter (publiceret i 10. tillæg) var der også en enkelt hun af en *Atheta*, som jeg snart fandt ud af måtte være ubeskrevet. Det er en *Philhygra*, som minder mest om *scotica*, bl.a. med næsten samme vaginalplade, men den nye art er meget mindre og fladere og med brede følehorn. Ved første øjekast ligner den en flad *Meotica*. Jeg havde hørt at Jyrki Muona havde en meget lille, ubeskrevet *Philhygra* fra Sydeuropa (hvor det så er!), så jeg sendte mit dyr op til ham. Det viste sig at være samme art, så der er nu kendt 2 eksemplarer, begge hunner. Jyrki har nu beskrevet den som *Philhygra mahleri* Muona. Forhåbentlig bliver den publiceret tidnok til, at vi kan få den med i det

kommende (14.) tillæg.

Arten må leve underjordisk i sprækker i marskleret og er givetvis svær at finde, men det vil være interessant at få lidt mere materiale, heriblandt den ukendte han. Mit eksemplar blev fundet på skrænten ved en skelgrøft 100 m fra grænsen. Den nøjagtige placering fremgår af en rapport, der netop nu (!) er publiceret af Skov- og naturstyrelsen, hvor man kan købe den for 50 kr. Titlen: Den terrestriske leddyrfauna i Gammel Frederikskog, Tøndermarsken, 1990.

Elmesyge barkbiller

Af
Michael Hansen

Suk !!! Nu skal vi til at kikke på vore store elmebarkbille *Scolytus scolytus* endnu en "dobbelart". Vi har med andre ord to arter siddende blandet sammen under dette navn: den ægte *S. scolytus* og *S. triarmatus*. Desværre giver "Käferarten" ikke de store muligheder for en sikker bestemmelse (i særlig grad for hunnernes vedkommende). Der er tydelig forskel i hannernes genitalier og sidste rygled. Men det letteste ser ud til at være forskellen med hensyn til pandens skulptur. Denne er hos *S. scolytus* meget fin og tæt granuleret, fløjelsagtig mat, uden antydning af længderynkning, hvorimod den hos *S. triarmatus* er tydeligt længderynket og ikke helt mat. Forskellen un-

Side 3

*

*

*

derstreges endvidere af at pandens behåring er tættere hos *S. scolytus* end hos *S. triarmatus*.

De to arters udbredelse i Danmark er endnu uklar. Men den antagelse at den ene skulle være Jydsk og den anden Sjællandsk, kan vi ikke opretholde, alt den stund at der nu også er fund fra fyn og Lolland-Falster.

Samlertræffet med Tyskerne

Af
Sigvald Kristensen

Som nævnt i første udgave af "Heterocerus" skulle vi have et samler"træf" med vores tyske kolleger. Dette træf fandt sted i weekenden 2.- 4. september 1994, i Salten Skov syd for Silkeborg. Og var må man sige ganske godt besøgt fra tysk side: Meybom, Ziegler, Lompe, Eifler, Zuikat, og en ung gut, som jeg uheldigvis ikke kan huske navnet på. Af danske samlere var der Viggo, Michael, Jan Pedersen, Jan Boe Runge, Henning, samt jeg selv. Vi mødtes om aftenen fredag, hvor vi fik lidt at spise (og drikke), hvorefter snakken gik livligt, dog forunderligt nok mere omkring de fund vi havde gjort, end de fund vi skulle gøre lørdag og søndag. Der kom også nogle dyr frem på bordet, hvor vi bl.a. blev gjort opmærksom på arterne: *Eucconnus unicus*, *Cryptophilus jute-*

sex & *Litargus balleatus*, nogle synantrope / kompost arter som først forny- ligt er fundet i det nordtyske område, og som også kunne forventes at blive fundet hos os. Og jeg tror ikke, at vi skal overhøre denne oplysning. Se bare på den de kom med for nogle år siden, med at vi kunne forvente at finde *Trichiusa immigrata*.

Der var enighed om at vi skulle tage til Indeø Skov, Hald, bl.a. for at finde *Riolus cupreus*, som vi også fandt. Derudover var tyskerne meget interesseret i at finde *Oreodytes sanmarkii*, som de ikke har i det nordtyske område, til stor undren for os danskere, da vi både fandt den i det tilløb der er i den sydlige ende af Hald Sø, samt om søndagen i Højnen Bæk, Vejle.

På grund af et ret kraftigt skybrud (selvfølgelig når vi er alleryderst på Inderøen), trak vi tilbage til bilerne, for at køre til Kvols for bl.a. at finde *Pycnoglypta lurida*, som vi desværre ikke fandt. Dette gjaldt også for de næste arter som vi ledte efter ved Hem Odde, Mossø: *Ocalea concolor*, som vi kun fandt i et eks. samt *Tanatophilus dispar*. Selvom vejret her var ganske godt, kneb det lidt med gejsten, der dog blussede op igen da tyskerne fik fortalt at der også var fundet *Bledius talpa* her. Men med et noget skuffende udbytte kørte vi til Sønder Ege (kro), Ry for at få vores aftensmad. Også her under middagen, men også senere da vi vendte tilbage til Salten Skov, fortsatte udvekslingen af erfa-

Side 4

*

*

*

*

*

ring, og oplevelser m.m. Vi blev også præsenteret for en checkliste over de nordtyske arter, med hyppighed samt rødlistestatus.

Søndag kørte vi sydpå til Ringgibe Kommuneplantage, da der på tyskernes ønskeliste også var nævnt *Bagous brevis*, hvilken der ikke var nogen problemer med at finde. For til sidst at køre til Højen Bæk, for desværre kun at se en lokalitet til *Hydroporus obsoletus*.

Da vi vendte tilbage til bilerne, var tiden så fremskreden, at vi måtte tage afsked med vore gæster. Dette skete bl.a. ved at Meybom kom med en ganske velformuleret tale, hvor han nævnte en tilfredshed med det gode arrangement. Og selvom de ikke kom hjem med det store antal dyr, var man tilfredse med det gode kammeratlige samvær, samt med at få fremvist nogle enestående lokaliteter, så de selv kunne tage hjem og finde arterne på nogle egnede lokaliteter. Han nævnte også at det nok var lige lovligt meget, hvis vi skulle mødes hvert år, men han foreslog hvert andet år som meget passende, og sluttede med at sige at det jo så var dem der skulle være værter næste gang. Og det ser vi så frem til.

●

*

*